

ชื่อเรื่อง : รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย
วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา

ผู้วิจัย : สุพจน์ ทองเหลือง

ปีที่ทำการวิจัย : ปีการศึกษา 2561 - 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา 2) สร้างรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา 3) ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา 4) ใช้รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา 5) ประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา การวิจัยแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา ผู้บริหารและครู วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา ปีการศึกษา 2562 จำนวน 105 คน คณะกรรมการภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา ปีการศึกษา 2562 จำนวน 70 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตาราง Krejcie and Morgan ได้กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร และครู จำนวน 86 คน คณะกรรมการภาคีเครือข่าย จำนวน 59 คน และศึกษาแนวทางทางการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ จำนวน 7 คน และจัดทำคู่มือ ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา ดำเนินกิจกรรมตามโครงการ 7 โครงการ กลุ่มตัวอย่าง ตัวแทนผู้เรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเหตุผลในการเลือก คือ เป็นผู้เรียนที่ไม่เกี่ยวข้องกับการจัดการสถานศึกษาคุณธรรม จำนวน 36 คน ขั้นตอนที่ 4 ใช้รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา ดำเนินกิจกรรมตามโครงการ 7 โครงการ กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู และผู้เรียน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเหตุผลในการเลือก คือ ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการภาคีเครือข่าย ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสถานศึกษาคุณธรรม จำนวน 169 คน ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา กลุ่มตัวอย่าง คณะกรรมการภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา ปีการศึกษา 2562 จำนวน 59 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม

ข้อมูล ประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม แบบประเมิน แบบรายงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลจากการศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูและคณะกรรมการภาคีเครือข่าย ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา ปีการศึกษา 2562 สภาพปัญหาภาพรวมอยู่ในระดับมาก และแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบ จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เสนอแนะว่าควรใช้ หลักการ แนวคิด ทฤษฎีการควบคุมคุณภาพวงจรเดมมิ่ง (PDCA) หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม และคู่มือปฏิบัติโรงเรียนคุณธรรมและแนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาคุณธรรมอาชีวศึกษา มาเป็นแนวทางในการพัฒนา

2. ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา มี 5 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านคณะกรรมการภาคีเครือข่ายสถานศึกษาคุณธรรม 2) ด้านคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาคุณธรรม 3) ด้านกระบวนการ (Process) 4) ด้านผลผลิต (Output) 5) ด้านผลลัพธ์ (Outcomes) ใช้หลักการบริหารเชิงระบบ คือ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบ การดำเนินงานให้เหมาะสม จัดทำแผนการดำเนินกิจกรรมและคู่มือในการดำเนินการตามรูปแบบผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา ดำเนินกิจกรรมตามโครงการ 7 โครงการ เริ่มดำเนินการปีการศึกษา 2562 ตามคู่มือและแผนการทดลอง ผลการประเมินความรู้ ความเข้าใจ และทักษะของผู้ร่วมโครงการ ด้วยการประเมินตนเอง ภาพรวมสูงขึ้นทุกโครงการ และผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ ทั้ง 7 โครงการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

4. ผลการใช้รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา ดำเนินการตามโครงการ จำนวน 7 โครงการ เริ่มดำเนินการปีการศึกษา 2562 ตามคู่มือและแผนการทดลอง ผลการประเมินความรู้ ความเข้าใจ และทักษะของผู้ร่วมโครงการ ด้วยการประเมินตนเอง ภาพรวมสูงขึ้นทุกโครงการ และผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ ทั้ง 7 โครงการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

5. ผลการประเมินการใช้รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา

5.1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ตามพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกเป็นคุณธรรม อัตลักษณ์ของสถานศึกษา ผลการประเมิน ดังนี้ 1) ด้านความรับผิดชอบ ภาพรวม สูงขึ้นร้อยละ 98.73 ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด 2) ด้านความมีวินัย ภาพรวม สูงขึ้นร้อยละ 98.79 ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด 3) ด้านจิตอาสา ภาพรวม สูงขึ้นร้อยละ 99.75 ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด

5.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารและครู ตามพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกเป็นคุณธรรม อัตลักษณ์ของสถานศึกษา ผลการประเมิน ดังนี้ 1) ด้านความรับผิดชอบ 2) ด้านความมีวินัย 3) ด้านจิตอาสา สรุภาพรวมทั้ง 3 ด้าน สูงขึ้นร้อยละ 100 ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด

5.3 ผลการประเมินสถานศึกษาคุณธรรมอาชีวศึกษาต้นแบบตามเกณฑ์มาตรฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 7 ตำบลขึ้น ผลการประเมินคะแนนรวม 26.45 จากคะแนนเต็ม 28 ได้รับรางวัลสถานศึกษาคุณธรรมอาชีวศึกษาต้นแบบ

5.4 ความพึงพอใจของภาคีเครือข่ายที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบโดยภาคีเครือข่าย วิทยาลัยอาชีวศึกษาอะเชิงเทรา ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

5.5 ความสำเร็จและการยอมรับของสังคม เช่น รางวัล เกียรติบัตร การเข้าเยี่ยมชม การเป็นวิทยากร ภาพรวม ปีการศึกษา 2562 รวม 25 รายการ

คำสำคัญ : การพัฒนาสถานศึกษาคุณธรรมต้นแบบ / ภาคีเครือข่าย